

T.C.
ADANA

2. VERGİ MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/88

KARAR NO : 2016/628

DAVACI : SİNAN ASLAN
VEKİLİ : AV. OĞUZHAN KOCADURMUŞOĞLU
Çınarlı Mah. Atatürk Cad. Filiz Apt. N:47 K:7/21
Seyhan/ADANA

DAVALI : ADANA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI - ADANA
VEKİLİ : AV. MİRAY YURTSEVEN BOZKURT - Aynı Yerde

DAVANIN ÖZETİ : Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nda 657 sayılı Kanununun 4/c bendi uyarınca sözleşmeli personel statüsünde çalışmakta iken emekliye ayrılan davacının, iş sonu tazminatından yapılan gelir vergisi kesintisinin; hukuka aykırı olduğu, iş sonu tazminatının 4857 sayılı İş Kanununun 112. Maddesi gereğince kıdem tazminatı niteliğinde olduğu, kıdem tazminatının ise 193 sayılı Gelir Vergi Kanununun 25. Maddesi uyarınca gelir vergisinden muaf tutulduğu iddialarıyla dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : İş sonu tazminatını hesaplayıp ödeyenin Adana Cumhuriyet Başsavcılığı olduğu, dolayısıyla görevli mahkemenin idare mahkemesi hasımın da işveren kurum olmasının gerektiği, davacı tarafından kesilen tutarın iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddi üzerine şikayet yolu tüketilmeden bakılan davanın açıldığı, davanın idari merci tecavüzü ve idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmaması nedeniyle reddi gerektiği, esasa ilişkin olarak ise, iş sonu tazminatının Gelir Vergi Kanununun 25. Maddesi uyarınca istisna kapsamına girmediği, ücret olarak kabul edilerek vergilendirilmesinin yasal ve yerinde olduğu, vergi hukukunda kıyas hükümlerinin uygulanamayacağı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Adana 2. Vergi Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği düşünüldü:

Dava, Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nda 657 sayılı Kanununun 4/c bendi uyarınca sözleşmeli personel statüsünde çalışmakta iken emekliye ayrılan davacının, iş sonu tazminatından yapılan gelir vergisi kesintisinin işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılmıştır.

Davalı idarece her ne kadar, iş sonu tazminatını hesaplayıp ödeyenin Adana Cumhuriyet Başsavcılığı olduğu, dolayısıyla görevli mahkemenin idare mahkemesi hasımın da işveren kurum olmasının gerektiği ileri sürülmekte ise de, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun vergilendirmeyi düzenleyen Birinci Kitabının, Birinci Kısımının "Vergi Uygulamasında Yetki" başlığını taşıyan Birinci Bölümünde yer alan 4'üncü maddesinde, vergi dairesinin, mükellefi tespit eden, vergiyi tarh eden, tahakkuk ettiren ve tahsil eden daire olarak tanımlandığı, davacının iş sonu tazminatından vergi kesmek ve ilgili vergi dairesine yatırmaktan sorumlu olan Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın fazladan kesildiği ileri sürülen vergilerin düzeltilerek iade edilmesi konusunda işlem kurmaya yetkili olmadığından görev ve husumete ilişkin itirazlar yerinde görülmemiştir.

Ayrıca, davalı idarece davanın idari merci tecavüzü ve idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmaması nedeniyle reddi gerektiği ileri sürülmüş ise de, 2577 Sayılı Kanun'un 11'inci maddesi uyarınca, ilgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebileceği hüküm altına alınmış olup, davacı tarafından 06.01.2016 tarihinde yapılan ödemedeki haksız kesildiği düşünülen verginin iadesi istemiyle 08.01.2016 tarihinde yapılan başvurunun 13.01.2016 tarihinde reddi üzerine bakılan 14.01.2016 tarihinde bakılan dava açıldığından davalı idarenin bu iddiaları da yerinde görülmemiştir.

04/02/2010 tarih ve 27483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15759 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Mali Geçici Mahiyetteki İşleri Yürütmek Üzere Geçici Personel İstihdamı ve Bu Personele Ödenecek Ücretler Hakkında Kararın 7.maddesinin 1.fikrasında "657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) Fikrasına göre yapılan çalışmaların toplam

T.C.
ADANA

2. VERGİ MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/88

KARAR NO : 2016/628

süresi üzerinden hesaplanarak bu maddedeki esaslara göre iş sonu tazminatı ödenir. Ücretli izin süreleri dahil en az 12 ay fiilen çalışan geçici personelden; a) Sosyal Güvenlik Kurumunca kendilerine yaşlılık veya malullük aylığı bağlanması veya toptan ödeme yapılması, b) İlgilinin ölümü, c) İlgilinin kendi isteği ile sözleşmeyi feshetmesi veya yenilememesi, hâllerinden birinin vuku bulmasından dolayı hizmet sözleşmesi sona erenlere, çalışılan her bir yıl için, ayrılış tarihindeki hizmet sözleşmesinde yazılı brüt aylık ücret tutarında iş sonu tazminatı ödenir. 12 aydan artan süreler için 12 ay için hesaplanan miktardan artan süreye isabet eden tutar kadar ödeme yapılır..." kuralına yer verilmiş; öte yandan 22/04/2010 tarih ve 389 sayılı Bakanlar Kurulu kararına ek Türkiye İstatistik Kurumunda 2010 yılında Geçici PErsonel Çalıştırılmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesi ve Ödenecek Ücretlere Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Kararın Ek 1.maddesinde de aynı kurala yer verilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 112.maddesinde "Kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşların haklarında bu Kanun ve 854, 5953, 5434 sayılı kanunların hükümleri uygulanmayan personeli ile kamu kuruluşlarında sözleşmeli olarak istihdam edilenlere mevzuat veya sözleşmelerine göre kıdem tazminatı niteliğinde yapılan ödemeler **kıdem tazminatı sayılır**" hükmüne yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 25.maddesinin 1. fıkrasının 7.bendinde ise "1475 ve 854 sayılı kanunlara göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 5953 sayılı Kanuna göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları" gelir vergisinden müstesna tutulan tazminat ve yardımlar arasında sayılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Cumhuriyet Başsavcılığı'nda 657 sayılı Kanunun 4/c bendi uyarınca sözleşmeli personel statüsünde çalışmakta iken emekliye ayrılan davacının, iş sonu tazminatından 3.120,08 TL gelir vergisi kesintisi yapıldığı gelir vergisi kesintisinin iadesi istemiyle yapılan başvurunun Adana Vergi Dairesi Başkanlığının 13.01.2016 tarih ve 166 sayılı işlemi reddedildiği anlaşılmıştır.

Buna göre yukarıda yer verilen hükümleri birlikte değerlendirilmesi sonucu, iş sonu tazminatının 4857 sayılı Kanunun 112.maddesi uyarınca kıdem tazminatı niteliğinde olduğu, dolayısıyla kıdem tazminatında olduğu gibi iş sonu tazminatının da gelir vergisinden müstesna tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

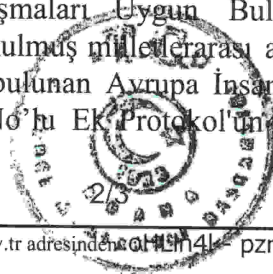
Bu durumda, davacıya ödenen iş sonu tazminatından yapılan gelir vergisi kesintisinin ve bu kesintinin iadesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Adana Vergi Dairesi Başkanlığının 13.01.2016 tarih ve 166 sayılı işlemine hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Gelir vergisi kesintisinden davanın açıldığı tarihten başlamak üzere birlikte talep olunan faiz istemine ilişkin olarak;

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin, insan haklarına saygılı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu;"Yargı Yolu" başlıklı 125. maddesinin 1. fıkrasında, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yoluna başvurulabileceği, 7. fıkrasında ise, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğu hükme bağlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bir hukuk devleti olduğu yukarıda belirtilen anayasal kurullarla düzenlenmiştir. Hukuk devleti; insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her türlü eylem ve işlemi yargı denetimine açık olan, hukuka aykırı durum ve tutumlardan sakınan, hukuku devletin tüm organlarına hakim kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan devlettir.

Anayasanın "Milletlerarası Andlaşmaları Uygun Bulma" başlıklı 90. maddesinin son fıkrasında ise, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğu kuralına yer verilmiş olup, bu kapsamda bulunan Avrupa İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye ekli 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinde; her gerçek veya tüzel

T.C.
ADANA

2. VERGİ MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/88

KARAR NO : 2016/628

kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkının bulunduğu, herhangi bir kimsenin, ancak kamu yararı sebebiyle ve kanunda öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabileceği hususu düzenlenmiştir. Anılan sözleşme hükmü gereğince, bir kişinin mülkiyet hakkından mahrum bırakılabilmesi, bu durumun, uluslararası hukukun genel ilkelerine aykırı bulunmaması, kamu yararına ve kanunun açık hükmüne uygun olması şartlarının birarada gerçekleşmesine bağlıdır. Dolayısıyla, Anayasal ve kanuni dayanağı bulunmayan bir şekilde kişilerin mülkiyet hakkından mahrum bırakılması mümkün olmayıp, aksi durum, yukarıda sözü edilen ve Anayasa ile kanun hükmünde olduğu belirtilen sözleşmeye de aykırılık teşkil edecektir.

Ekonomilerde değişim vasıtası olan para, çeşitli ticari, sımai, zirai vs. faaliyetlerde kullanılmakla, sahibine, kazanç, kira, nema vs. adları altında kimi yararlar sağlayan ekonomik bir değerdir. Faiz ise, Anayasa Mahkemesinin 14.5.2011 tarihli ve 27934 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10.2.2011 günlü E:2008/58, K:2011/37 sayılı kararında da belirtildiği gibi, ekonomik açıdan paranın fiyatıdır. Herhangi bir kişinin kendisine ait olmayan parayı belirli süre kullanması, asıl para sahibinin bu ekonomik değerden mahrum bırakılması sonucunu doğuracağı gibi, enflasyona maruz kalan ekonomilerde, paranın değerini, yani alım gücünü enflasyon oranında yitirmesine de neden olacağından, parası uhdesi dışında kalan ve mülkiyet hakkı ihlal edilen bu kişiye haksız kullanım karşılığında faiz ödenmesi gerekmektedir.

Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 9.3.2006 günlü ve 100162/02 sayılı Eko-Elda Avey/Yunanistan kararında da, haksız olarak tahsil edilen verginin beş yıl beş ay sonra iade edilmesinin; belirli bir meblağdan yararlanma hakkı uzunca süre engellenen kişinin, ekonomik durumunda önemli ve kesin zarara neden olduğu, bu durumun, sürdürülmesi gereken genel yarar ile kişi yararı arasındaki dengeyi bozduğu, dolayısıyla, 1 No'lu Protokolün 1. maddesi ihlal edilerek kendisine aşırı yük yüklenen bu kişinin mülkiyet hakkının ihlal edildiğinden bahisle faiz ödenmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Buna göre, 1 No'lu Ek Protokolün 1. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yukarıda bahsi geçen kararı dikkate alındığında, olayda haksız yere kesilen vergi nedeniyle mülkiyet hakkı ihlal edilen davacıya, kesilen tutarın kendi talebi doğrultusunda dava açma tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümlerine göre işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın kabulüne, 3.120,08-TL tutarındaki gelir vergisinin davanın açıldığı tarihten itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte davacıya iadesine, aşağıda dökümü yapılan 73,50 TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca davacı vekili ehine takdir edilen 1.000,00 TL vekalet ücretinin davalı idarece davacıya ödenmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden itibaren davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren otuz (30) gün içinde Adana Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere, 29/04/2016 tarihinde karar verildi.

HAKİM
TANER YAY
101825

YARGILAMA GİDERLERİ :	
Başvurma Harcı :	29,20 TL
Vekalet Harcı :	4,30 TL
Posta Gideri :	40,00 TL
TOPLAM :	73,50 TL

